

ΕΕΛ/ΛΑΚ

Εταιρεία Ελεύθερου Λογισμικού /Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα

Λ. Μεσογείων 56, Αμπελόκηποι, 115 27 Αθήνα, info@ellak.gr, Τηλ: 210 7474271, Fax: 210 7474252

Αθήνα, 2 Δεκεμβρίου 2013
Αρ. Πρωτ. 422/ΘΚ

Προς: Γενικό Γραμματέα Πολιτισμού, κ. Λίνα Μενδώνη

Κοιν/ση: Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού, κ. Πάνο Παναγιωτόπουλο

Θέμα: Προτάσεις Πολιτικής για την αξιοποίηση των ανοιχτών τεχνολογιών στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020

Αξιότιμη κ. Μενδώνη,

Επικοινωνούμε μαζί σας προκειμένου να σας ενημερώσουμε για προτάσεις πολιτικής και πιο συγκεκριμένα δράσεις για την αξιοποίηση των ανοιχτών τεχνολογιών που μπορούν να ενταχθούν στον προγραμματισμό σας για την επόμενη προγραμματική περίοδο - Σύμφωνα Εταιρικής Σχέσης (Σ.Ε.Σ. 2014-2020).

Η Εταιρεία Ελεύθερου Λογισμικού / Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα (ΕΕΛ/ΛΑΚ), ιδρύθηκε το 2008, αποτελείται από 29 Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα, Τεχνολογικά Ιδρύματα και κοινωφελείς φορείς, αναλυτικά τα μέλη της βρίσκονται στο δικτυακό τόπο www.eellak.gr. Είναι εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και έχει ως κύριο στόχο να συμβάλλει στην προώθηση, ανάπτυξη και χρήση του **Ελεύθερου Λογισμικού**, του **Ανοικτού Περιεχομένου / Δεδομένων** και των **Τεχνολογιών Ανοικτής Αρχιτεκτονικής (open hardware)** στην εκπαίδευση, το δημόσιο τομέα και τις επιχειρήσεις, ενώ παράλληλα φιλοδοξεί να αποτελέσει κέντρο γνώσης και πλατφόρμα διαλόγου για τις ανοικτές τεχνολογίες. Η ΕΕΛ/ΛΑΚ, συνεργάζεται με τα **Creative Commons** (<http://wiki.creativecommons.org/Greece>) και είναι **ιδρυτικό μέλος του COMMUNIA ASSOCIATION** (<http://www.communia-association.org/>).

Με την υιοθέτηση λύσεων Ανοιχτού Λογισμικού, Δεδομένων και Ανοικτών Τεχνολογιών προκύπτουν σημαντικά οικονομικά οφέλη, τόσο από την εξοικονόμηση πόρων, καθώς δεν δημιουργούνται απαιτήσεις για την αγορά και ανανέωση αδειών χρήσης, αλλά και από την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας, καθώς δίνεται η δυνατότητα σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις που παραμετροποιούν και προσαρμόζουν τεχνικές λύσεις να αναπτύξουν τεχνογνωσία και υπηρεσίες που είναι αξιοποιήσιμες και διεθνώς. Το πιο σημαντικό είναι ότι τα κονδύλια καταλήγουν στις τοπικές εταιρίες ενισχύοντας την εγχώρια αγορά νέων τεχνολογιών. Επίσης μέσα από τη χρήση ανοικτού λογισμικού, ανοικτών δεδομένων και ανοικτών προτύπων ενισχύεται η ανάπτυξη νέων εφαρμογών και υπηρεσιών, που προωθούν τη διαφάνεια, την

καταπολέμηση της διαφθοράς, ενισχύουν την πρόσβαση του πολίτη στη δημόσια πληροφορία, καθώς και την τοπική οικονομία υπηρεσιών με νέες θέσεις εργασίας, θέτοντας τις βάσεις για ένα μοντέλο βιώσιμης ανάπτυξης που αποτελεί και το κύριο ζητούμενο της εποχής μας.

Με βάση τα παραπάνω και στο πλαίσιο του σχεδιασμού για το Σ.Ε.Σ. 2014-2020 θα θέλαμε να σας προτείνουμε ορισμένες δράσεις που θα μπορούσαν να ενταχθούν στον προγραμματισμό σας.

Συνολικά η ΕΛ/ΛΑΚ πιστεύει ότι γνώμονας του σχεδιασμού σας θα πρέπει να είναι η πρόταση, οργάνωση και υλοποίηση δράσεων που ενισχύουν ανοικτές πρακτικές με έμφαση στο λογισμικό, στο περιεχόμενο, τις υποδομές και τον εξοπλισμό. Παρόμοιες δράσεις αποτελούν βασικά συστατικά μιας κουλτούρας συνεργασίας και επιχειρηματικότητας που αφορά αφενός στον τρόπο που σχηματίζονται και υποστηρίζονται επιχειρηματικές πρωτοβουλίες με δημόσιους πόρους, αφετέρου στα κριτήρια με τα οποία αντιλαμβάνεται η δημόσια διοίκηση τους τοπικούς πρωταγωνιστές, τις δράσεις τους και τα όριά τους. Αυτή η αλλαγή του τρόπου δράσης και συνεργασίας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο μπορεί να δημιουργήσει προϋποθέσεις «κινητικότητας του ανθρώπινου δυναμικού με έμφαση στους νέους», να δημιουργήσει βιώσιμες δομές για την «αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού» και να ενισχύσει την κοινωνική συνοχή.

Υπάρχουν στην εποχή μας μια σειρά από ανοικτές πρακτικές και τεχνολογίες που ενσωματώνουν από το σχεδιασμό τους τη συμμετοχικότητα, τη συνεργασία και την επιχειρηματική δραστηριότητα τόσο σε τοπική όσο και διεθνή κλίμακα. Ανοικτές πρακτικές και τεχνολογίες που αφορούν ταυτόχρονα έρευνα και εκπαίδευση, δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες, επιχειρηματικότητα και εθελοντισμό: τα προϊόντα ανοικτού λογισμικού και εξοπλισμού, (διαδικτυακοί) χώροι συνεργασίας όπως η βικιπαίδεια, αποθετήρια περιεχομένου και τοπικά εργαστήρια, κινήσεις πολιτών που διαπραγματεύονται τα κοινά αγαθά και τα ανοικτά δημόσια δεδομένα και ανοικτά εργαστήρια κατασκευών (fablabs) που ενισχύουν την τοπική παραγωγή.

Μια κρίσιμη οριζόντια δράση που διαπερνά όλα τα επιχειρησιακά προγράμματα και που αφορά στη πληρότητα του σχεδιασμού των προτάσεων και τη βιωσιμότητα των δράσεων, έχει να κάνει με τη συμμετοχή των πολιτών, σε όσο το δυνατόν περισσότερες φάσεις του σχεδιασμού και της υλοποίησης των δράσεων που σχεδιάζεται. Οι πολίτες συγκροτούν ταυτόχρονα ένα γενικό κοινό όσο και πολύ συγκεκριμένες ομάδες σχέσεων και συμφερόντων, κάτι που καθιστά αναπόφευκτη την ανοικτή διαβούλευση και τη συνεχή συνεργασία. Υπάρχουν μια σειρά από ανοικτές μεθοδολογίες και εργαλεία που ενισχύουν τους φορείς να οργανώνουν και να υλοποιούν δράσεις που βασίζονται στο συμμετοχικό, ανοικτό σχεδιασμό. Συναντούμε παρόμοιες δράσεις διαβούλευσης αποφάσεων, προϋπολογισμών, περιβαλλοντολογικού και επιχειρηματικού σχεδιασμού με πολίτες τόσο στη χώρα μας όσο και στο εξωτερικό. Οι δράσεις αυτές προτείνουμε να ενισχυθούν και να πολλαπλασιαστούν.

Στη λογική αυτή οι ανοικτές πρακτικές και τεχνολογίες, όπως περιγράφηκαν και παραπάνω, αποτελούν πλατφόρμα/μεθοδολογία συνεργασίας και παραγωγής, που από το σχεδιασμό της επιτρέπει τη συμμετοχή διαφορετικών ομάδων πολιτών σε όλο τον κύκλο ζωής των έργων που σχεδιάζεται. Το στοιχείο αυτό είναι κρίσιμο γιατί θα αποτελέσει κλειδί στη χρηματοδότηση δράσεων από την ΕΕ και τα χρηματοδοτικά της προγράμματα, στην περίοδο 2014 – 2020.

Τέλος, σας ενημερώνουμε ότι μπορούμε να συνεργαστούμε για το σχεδιασμό των σχετικών δράσεων αξιοποιώντας τις αναλυτικές προτάσεις πολιτικής που έχουμε επεξεργαστεί και

μπορούν να ενταχθούν στο σχεδιασμό σας για τη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020, οι οποίες περιλαμβάνονται στο παράρτημα που ακολουθεί.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση ή επιπλέον πληροφορία επιθυμείτε.

Με εκτίμηση,
Ο πρόεδρος ΔΣ

Θεόδωρος Καρούνος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Προτείνουμε να εξετάσετε τις παρακάτω δράσεις οι οποίες ενισχύουν την προσέγγιση της “έξυπνης εξειδίκευσης”(smart specialization) που βασίζεται στο “**αναγνωρίζουμε και ενισχύουμε την τοπική γνώση, χτίζουμε ένα κοινό πλαίσιο κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης**” :

- Ανοίγουμε δεδομένα, δημιουργούμε ανοιχτές προϋποθέσεις για νέες υπηρεσίες και περιεχόμενο, πολλαπλασιάζουμε τις ευκαιρίες συμμετοχής

Ο σχεδιασμός και η **δημιουργία συγκεκριμένων πειραματικών συμμετοχικών υπηρεσιών**, γύρω από ανοιχτό πολιτιστικό περιεχόμενο σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Ο συνεργατικός σχεδιασμός και η συστηματική υποστήριξη μιας τέτοιας δράσης μπορεί να αποτελέσει έναυσμα για οργάνωση τοπικών κοινοτήτων και διαμόρφωση καλών πρακτικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

- Συνεργασίες ανοιχτού στρατηγικού σχεδιασμού και αξιολόγησης των δράσεων σε περιφερειακό επίπεδο

Η στήριξη **συνεργιών με φορείς όπως επιχειρήσεις, πανεπιστήμια, ΜΚΟ, πρωτοβουλίες πολιτών** οι οποίοι μπορούν να αντιμετωπίζονται ως εν δυνάμει νέοι πάροχοι υπηρεσιών, οι οποίοι μπορούν να αναλάβουν να υλοποιήσουν δράσεις σε παραγωγικούς τομείς, με τα διαθέσιμα ανοιχτά εργαλεία. Τέτοιες δράσεις θα είναι πολύ σημαντικές στην περαιτέρω εξειδίκευση των επιχειρησιακών προγραμμάτων της περιόδου 2014 – 2020.

Οι δύο αυτοί άξονες οριζόντιων δράσεων αποτελούν μια πρώτη προσέγγιση των προτάσεων πολιτικής. Στη συνέχεια μπορεί να υπάρξει προσαρμογή για την ύπαρξη περαιτέρω δράσεων για διαβούλευση, οργάνωση και υλοποίηση σε εθνικό επίπεδο. Σκοπός των προτάσεων αυτών πρέπει να είναι **ο συνδυασμός των παρακάτω στοιχείων**:

- Χώροι ανοικτής μάθησης σε θέματα και υπηρεσίες που αφορούν και εξελίσσουν την παραγωγική δραστηριότητα μέσα από τη χρήση ανοιχτών μεθόδων και εργαλείων. Οι χώροι αυτοί μπορούν να επαναχρησιμοποιούν υφιστάμενες δομές και προσωπικό εκπαιδευτικών, ερευνητικών ιδρυμάτων και Δήμων ώστε να συνδιοργανώνουν μαθήματα και να δημιουργούν νέα γνωστικά αντικείμενα με τοπικές κοινότητες επιστημόνων, ερασιτεχνών και επαγγελματιών.

- Εισαγωγή μηχανισμών για συστηματικές προσκλήσεις και χρηματοδότηση γύρω από προτάσεις, υπηρεσίες και προϊόντα που είναι στη φάση του σχεδιασμού, ή της αρχικής υλοποίησης και προωθούν τη δημιουργία γνώσης και προϊόντων προσβάσιμα σε όλους. Στη δράση αυτή οι δημόσιοι πόροι χρηματοδότησης χρησιμοποιούνται για δράσεις που το αποτέλεσμά τους είναι ανοικτό και επαναχρησιμοποιήσιμο από το κοινό, τη δημόσια διοίκηση, τις επιχειρήσεις κ.ο.κ.

- Συγκεκριμένες ανοικτές πιλοτικές πρωτοβουλίες που αλλάζουν την κουλτούρα σχεδιασμού και επιχειρηματικότητας και παράγουν ανοικτά δεδομένα όπως το ανοιχτό πολιτιστικό περιεχόμενο, ανοιχτά γεωχωρικά δεδομένα, κλπ.

Για να μπορέσουν να ενταχθούν τέτοιες δράσεις στον προγραμματισμό σας υπάρχουν διαθέσιμα μια σειρά από ανοικτά εργαλεία και πρακτικές τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν:

Οργανωμένη και ανοικτή **επαναχρησιμοποίηση δημόσιων δεδομένων** μέσα από ένα πλαίσιο έγκυρης αδειοδότησής τους, μέσα από τους δικτυακούς τόπους που προωθούν την ανοιχτή

πρόσβαση σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Συστηματική καταγραφή των ενδιαφερομένων για τη χρήση τους αλλά και των πιθανών προϊόντων που μπορούν να δημιουργηθούν βασιζόμενοι στη διεθνή και εγχώρια εμπειρία. Πιο συγκεκριμένα, πληροφορίες και **ανοικτά δεδομένα από υφιστάμενα συστήματα** είναι κομβικά στη πρόταση, στο σχεδιασμό και στην οργάνωση παρεμβάσεων για τη βελτίωση υφιστάμενου πολιτιστικού ψηφιακού περιεχομένου

Η επαφή και **στήριξη τοπικών δράσεων και κοινοτήτων** ανοικτού λογισμικού, ερασιτεχνών ασυρμάτων δικτύων, ακτιβιστών και εθελοντών γύρω από δράσεις στο διαδίκτυο οι οποίες αποτελούν ένα πρώτο σύνολο συνεργατών σε επίπεδο δήμου. Οι συνεργασίες μπορούν να πάρουν τη μορφή δράσεων για απόκτηση σχετικών δεξιοτήτων, για σχεδιασμό και διαβούλευση πολιτικών, για τη δημιουργία νέων δημόσιων αγαθών και ιδιωτικών υπηρεσιών. Η τοπική διοργάνωση και καθιέρωση ημερών δημιουργίας ανοικτών εφαρμογών λογισμικού γύρω από πολιτιστικούς φορείς είναι ένα χαρακτηριστικό και άμεσα υλοποιήσιμο παράδειγμα.

Η άμεση πιλοτική **λειτουργία τοπικών ανοικτών εργαστηρίων, χώρων πειραματισμού** με εξοπλισμό σε συνεργασία με φορείς όπως πανεπιστήμια, σχολεία, ΜΚΟ που έχουν ήδη χώρους ή εξοπλισμούς για πειραματισμό. Η υποστήριξη με επιπλέον εξοπλισμό ή άλλους πόρους μπορεί να είναι καταλυτικής σημασίας για τη βιωσιμότητά τους. Εδώ, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στη δημιουργία και ενίσχυση ομάδων ανοικτών τεχνολογιών (open hardware) και ανοικτών κατασκευών (open fabrication) που μπορούν να αποτελέσουν κόμβους ανοικτότητας, μεταφοράς γνώσης στην τοπική κοινωνία και κυψέλες μέσα από τις οποίες μπορεί να πραγματοποιηθούν αναπτυξιακές δράσεις σε πραγματικά τοπικό και αποκεντρωμένο επίπεδο, να δοκιμαστούν τεχνολογίες αιχμής και να δοθούν λύσεις σε πραγματικά ζητήματα των τοπικών κοινωνιών. Επιπλέον, δίδεται η δυνατότητα να σταματήσει η διαρροή νέων επιστημόνων και επαγγελματιών και ενισχύονται οι αναπτυξιακές δυνατότητες της χώρας.

Τέλος, θα θέλαμε να σας προτείνουμε να αξιοποιήσετε προτάσεις πολιτικής οι οποίες βρίσκονται διαθέσιμες στο www.digitalgreece2020.gr όπως την [Ψηφιακή Ατζέντα & Ελληνική πραγματικότητα: Προτάσεις στρατηγικής](#), τις [Προτάσεις Δράσεων](#), το [Going Local III](#) αλλά και το [Smart Specilisation Platform](#) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.